

development, identifying strategic trajectories of development and study opportunities for their implementation. The current conceptual model of sustainable development based on modern management tools with regard to the process approach, which in turn provided the opportunity to clearly structure the main components of the conceptual provisions to ensure sustainable competitive position of commercial enterprises in the market based on the balance of all its local components.

Keywords: management, sustainable development, conceptual model, an analytical basis, strategy.

REFERENCES

1. Shershniova Z. Ye., Strategic Management, available at: <http://studentbooks.com.ua/content/view/633/42/1/4/> (ukr).
2. Eletsikh S. Ya. (2011), Description of the stages of the process management for sustainable development of the enterprise, *The economy of the Crimea*, № 1 (34), pp. 29-36 (rus).
3. Bakunov O. O., Roshka M. S. (2012), The conceptual approach to the management of innovation development of commercial enterprise, *Bulletin of the International Nobel Economic Forum*, № 1 (5), Tom 2, pp. 19-25 (ukr).
4. Prokhorova V. V. (2010), Conceptual model of governance for sustainable economic development of industrial and economic systems, *Journal of Economics of Transport and Industry*, № 31, pp. 139-149 (ukr).
5. Vasiuk N. V. (2012), Basis for the formation mechanism of sustainable development engineering companies, *All-Ukrainian scientific-production journal Innovative Economy*, № 10 (36), pp. 125-128 (ukr).
6. Zaiukova M. S., Moroz O. V., Moroz O. O. (2004), The theory of financial stability, UNIVERSUM, Vinnytsia, pp. 156 (ukr).
7. Shatsilo N. I. (2010), The factors of sustainable development of agricultural enterprises, *Collection of scientific works of the Tauride Agrotechnological State University*, № 9, pp. 365-370 (ukr).
8. Herchykova Y. N. (1997), Management, Banki i birzhy, Moscow, 501 p. (rus).
9. Ilyin A. Y. (2001), Planning for the enterprise, Novoye znaniye, Mynsk, 635 p. (rus).
10. Novitskiy N. Y., Pashuto V. P. (2007), Organization, planning and production management, Finance and Statistics, Moscow, 576 p. (rus).
11. Yehorkina T. O. (2008), *Motivational mechanism for cost management company*, Abstract of thesis for the degree of candidate of economic sciences in specialty 08.00.04 «Economics and Management of Enterprises», Donetsk, 22 p. (ukr).
12. Honcharenko O. M., *Prediction of sustainable development of the enterprise*, available at: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/10020/1/21.pdf> (ukr).

© *Мамаєва Ганна*

Надійшла до редакції 24.05.2013

УДК 65014.1:334.716

МЄШКОВА НАТАЛІЯ,

асистент кафедри економіки і управління

Донбаського державного технічного університету, м. Алчевськ

УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ДІЛОВОЮ АКТИВНІСТЮ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

У статті запропоновано систему управління діловою активністю промислового підприємства, яка передбачає три напрями управління: залежно від рівня ділової активності, залежно від стадії економічного розвитку підприємства та залежно від економічної ситуації на світових ринках, у державі, галузі. За кожним із напрямів управління (за підсистемою управління) виділено етапи управління та пояснено їх сутність. Розкрито основні завдання управління діловою активністю (забезпечення ділової активності, активізація й стимулювання активності) з позиції їх впливу на економічний стан промислового підприємств.

Ключові слова: ділова активність, промислове підприємство, система управління, забезпечення ділової активності, стимулювання ділової активності, активізація ділової активності.

Постановка проблеми. Розвиток господарської діяльності промислового підприємства в сучасних умовах пов'язаний із урахуванням багатьох факторів, серед яких найбільш впливовими можна вважати непередбачену зміну в зовнішньому оточенні, банкрутство торговельних партнерів, зниження конкурентоспроможності і, як наслідок, зменшення по-

питу на продукцію та інші фактори. Без постійного моніторингу змін, що відбуваються навколо підприємства та без контролю над реалізацією стратегії розвитку суб'єкта господарювання стає неможливим упровадження заходів із удосконалення управління фінансово-господарською, економічною діяльністю в цілому та вдосконалення операційної діяль-

ності, зокрема, у частині формування ефективної системи управління бізнес-процесами, діловою активністю з урахуванням потенційних можливостей. Управління діловою активністю займає першочергове місце серед комплексу управлінських завдань у зв'язку з тим, що передбачає зростання обсягів діяльності, отримання додаткових прибутків за умов ефективного управління цим процесом, активізації й стимулювання ділового середовища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблемам оцінки, аналізу стану ділової активності присвячено наукові праці як вітчизняних учених (М. П. Войнаренко, Т. Г. Рзаєва, О. А. Гарасюк, М. Ю. Ігнатенко, Т. П. Куриленко, О. І. Марченко [1, 2; 5-7]), так і зарубіжних, зокрема, науковців із країн СНД: Н. І. Лигіної, І. Г. Паршутіної, Н. М. Нейф, Н. А. Дозорової [3-4]. У роботах підкреслюється важливість аналізу ділової активності на основі фінансових показників, нерівностей, моделей для зміцнення ринкових позицій підприємства [1-3], для зростання обіговості активів, для впровадження нових конкурентоспроможних ідей [1, с. 9]. Ділова активність пов'язується з різними видами потенціалу підприємства та його конкурентоспроможністю [4-5], ефективністю та результативністю діяльності [6-7].

Однак здобуті наукові результати щодо висвітлення значення ділової активності для успішного розвитку господарської та економічної діяльності не повною мірою окреслюють коло питань щодо ефективного управління діловою активністю в посткризовий період та не містять науково-методичних та практичних аспектів втілення заходів управління фінансово-господарською діяльністю з позиції вдосконалення ділового стану.

Мета статті полягає в розробці системи управління діловою активністю промислового підприємства.

Виклад основного матеріалу. Завдання забезпечення, активізації й стимулювання ділової активності в теперішній посткризовий період займають найважливіше місце серед комплексу завдань із управління діловою активністю суб'єктів господарювання. Реалізація цих складних завдань вимагає від керівництва підприємства рішучих дій щодо пошуку шляхів модернізації виробничих потужностей, альтернативних варіантів збуту продукції, закріплення досягнутих позицій у взаємодії з постачальниками сировини, матеріалів, енергії тощо.

Завдання забезпечення стану ділової активності є прийнятним для більшості вітчизняних промислових підприємств, які зазнали значних втрат під час світової фінансово-економічної кризи, втративши зв'язки, ресурси, спроможність вчасно виконувати зобов'язання тощо. Забезпечення ділової активності передбачає:

- по-перше, вихід на докризові показники розвитку (обсяг виробництва й реалізації продукції, стан дебіторської та кредиторської заборгованості, фінансовий результат від операційної діяльності, рентабельність виробництва);

- по-друге, закріплення прийнятних позицій, досягнутих у посткризовий період: стабілізація виробництва продукції, налагодження ринків збуту продукції, забезпечення рівномірності та збалансованості вхідних і вихідних потоків грошових коштів і матеріальних ресурсів, отримання прибутків у динаміці за декілька вагомих періодів.

Активізація стану ділової активності як інше зав-

дання в процесі управління діловою активністю має на меті вивести фінансово-господарський стан суб'єкта господарювання за основними оцінювальними показниками на новий рівень розвитку, що неможливо без значних перетворень у виробничій сфері діяльності. Тобто активізація діяльності промислового підприємства вимагає:

- проведення реорганізації, модернізації виробництва для підвищення конкурентоспроможності;
- зростання виробничих потужностей одночасно з освоєнням основних каналів постачання виробленої продукції;

- освоєння інвестиційних ресурсів та дотримання інноваційного шляху розвитку.

Стимулювання ділової активності на рівні суб'єкта господарювання залежить значною мірою від фінансово-економічної ситуації в державі, на території якої він провадить діяльність [2, с. 86], у провідних країнах світу [2, с. 4], від фінансового становища ділових партнерів тощо. Ситуація в державі (стан промислової політики, контроль за фінансовою дисципліною, бюджетна складова державної політики, податкове навантаження) виступає активізатором або стає гальмом для зростання підприємства. Так, для стимулювання ділової активності необхідно створювати сприятливі умови щодо конкурентоспроможності, упровадження інновацій, здійснення інвестиційних вливань у виробничий процес, нарощування фінансових ресурсів. Також важливим є зменшення розміру обов'язкових платежів для підприємств, які вирішують соціально важливі задачі для країни: створюють нові робочі місця, підвищують кваліфікаційний рівень персоналу, здійснюють добродійні заходи; крім цього, потрібно стимулювати діяльність тих підприємств, які оновлюють стан виробничих фондів і вирішують не менш важливі задачі щодо енергозбереження, екологічної спрямованості виробництва.

Для стимулювання активності діяльності промислових підприємств необхідно розробити послідовні кроки виконання цього завдання на рівні держави та безпосередньо на мікрорівні, які повинні передбачати:

- оновлення виробничих потужностей відповідно до світових вимог за ресурсоефективністю, екологічною спрямованістю, продуктивністю тощо;

- пошук інвестиційних ресурсів для реалізації технічного переоснащення суб'єкта господарювання;

- забезпечення ринків збуту продукції в конкурентних умовах ведення бізнесу.

Таким чином, стимулювання ділової активності промислових підприємств створює умови для економічного зростання в країні, виводить підприємців на рентабельний рівень розвитку та сприяє вирішенню негайних соціальних питань.

Розглянуті завдання управління діловою активністю належать до заходів щодо вдосконалення стану ділової активності та сприяють підвищенню ефективності всієї фінансово-господарської діяльності.

Аналіз літературних джерел із питань управління, менеджменту організацій, прийняття рішень [8, 9] довів, що вирішення проблеми вдосконалення управління діловою активністю потребує використання системного підходу до управління, який об'єднав би всі процеси, націлені на стабільний розвиток підприємства, усі види і сфери діяльності. Створення певної системи управління діловою активністю суб'єктів господарювання дозволить обирати

найбільш прийнятний варіант управління діяльністю для досягнення поставлених цілей і завдань функціонування в короткостроковому та довгостроковому періодах.

Отже, як показали результати проведених досліджень, управління діловою активністю слід розглядати як систему управління, яка складається з певних напрямів управління (підсистем управління). Кожен із напрямів обирається до реалізації залежно від головної мети управління економічною діяльністю промислового підприємства та від конкретної ситуації, яка є пріоритетною в розглядуваній період часу з урахуванням стратегічних орієнтирів суб'єктів господарювання. Система управління діловою активністю представлена на рис. 1.

Рис. 1. Система управління діловою активністю промислового підприємства.

Як видно з рис. 1, до системи управління промислового підприємства входять три підсистеми, які являють собою напрями управління. Напрями управління залежать від рівня ділової активності, стадії економічного розвитку та ситуації в зовнішньому середовищі (макроумовах функціонування).

У роботі виділено три рівні ділової активності, за якими слід обирати заходи щодо управління діло-

вою активністю: високий, середній та низький. Високий рівень ділової активності характеризується сприятливими умовами функціонування підприємства, позитивними змінами за фінансово-економічними показниками, можливістю реалізації завдань у довгостроковій перспективі для підвищення прибутковості господарської діяльності.

Середній рівень ділової активності можна охарактеризувати як рівень із достатніми для підтримання основних планових завдань умовами роботи підприємства без значної загрози втрати контролю над ситуацією у сфері виробництва, збуту, інвестування, здійснення платежів за зобов'язаннями. Однак існує ймовірність втрати досягнутих позицій у стані ділової активності в перспективі у зв'язку з відсутністю можливостей до розширення обсягів діяльності через недостатні інвестиційні вливання та обмежений рівень рентабельності.

Низький рівень ділової активності не дозволяє підприємству розвивати свої потенційні можливості, він свідчить про наявні загрози кризового стану, про низький рівень попиту на продукцію, низьку конкурентоспроможність підприємства, неефективність фінансово-економічної політики на підприємстві та відсутність належних умов для подолання наслідків діяльності за різних обставин (через загальну фінансово-економічну кризу або через некомпетентність управлінського персоналу).

У процесі проведеного дослідження для кожного з напрямів управління діловою активністю виділено чотири етапи управління, які зводяться до:

- 1) формування інформаційної бази щодо стану ділової активності за базовими завданнями управління;
- 2) визначення критеріїв оптимального стану ділової активності в умовах, що склалися;
- 3) розробка заходів для досягнення оптимального стану ділової активності;
- 4) контроль за реалізацією управлінських рішень.

Зміст наведених етапів управління залежить у цілому від існуючого фінансово-господарського стану на підприємстві з урахуванням довгострокових завдань управління діяльністю. Безпосередньо сутність етапів управління діловою активністю суб'єктів господарювання залежно від рівня ділової активності наведено в табл. 1.

Таблиця 1. - Сутність етапів управління діловою активністю підприємства залежно від рівня ділової активності

Найменування етапів управління	Сутність етапів управління за рівнями ділової активності:		
	високий рівень	середній рівень	низький рівень
1. Формування інформаційної бази щодо стану ділової активності за базовими завданнями управління	- забезпечення стабільних обсягів виробництва й збуту продукції; - упровадження інноваційних рішень у виробництво	- оптимізація збутової політики (виділення надійних партнерів); - синхронізація грошових і матеріальних потоків	- технологічне оновлення виробництва; - розширення ринків збуту продукції
2. Визначення критеріїв оптимального стану ділової активності в умовах, що склалися	- своєчасність здійснення платежів, низький рівень заборгованості	- дотримання встановленого рівня рентабельності	- наявність стабільної кредитоспроможності для реалізації заходів щодо оновлення виробничих фондів
3. Розробка заходів щодо досягнення оптимального стану ділової активності	- оцінка ризиків діяльності; - підвищення конкурентоспроможності; - оцінка зовнішніх загроз	- оцінка потенціалу; - аналіз стійкості становища	- оцінка поточних планів та їх реалізація; - аналіз стратегічних альтернатив та їх реалізація
4. Контроль за реалізацією управлінських рішень	- своєчасне реагування на відхилення від орієнтирів розвитку	- спостереження за виконанням управлінських рішень	- постійне внесення змін (за необхідністю) у планові заходи з метою досягнення необхідного рівня активності діяльності

З інформації, наведеної в табл. 1, випливає, що на першому етапі управління діловою активністю підприємства відбувається збір інформації щодо перспектив розвитку (за низьким рівнем ділової активності та високим рівнем у частині впровадження інновацій) та щодо зміцнення досягнутих позицій у здійсненні операційної діяльності (за середнім рівнем ділової активності та високим рівнем у частині стабілізації масштабів діяльності).

Другий етап управління діловою активністю передбачає обрання критеріїв, які б максимально відображали становище підприємства за кожним рівнем ділової активності. Отже, для високого рівня ділової активності обрано критерій, який характеризує платоспроможність підприємства; для середнього рівня - рентабельність; для низького рівня - кредитоспроможність. Названі критерії пов'язані з інформаційною базою щодо стану ділової активності та формують комплекс заходів щодо досягнення оптимального стану ділової активності за виділеними рівнями. Серед таких заходів для високого рівня ділової активності передбачається постійно оцінювати існуючі

загрози через складність умов функціонування й через високі темпи зміни в оточуючому середовищі; для середнього рівня ділової активності важливо зберегти досягнуті позиції щодо активності діяльності та мати уяву про потенційні можливості на майбутнє; для низького рівня це заходів з оптимізації стану ділової активності віднесено оцінку поточних і стратегічних планових завдань, оскільки на цьому рівні важливими є кроки з нарощування обсягів виробництва й реалізації продукції. На останньому етапі управління діловою активністю суб'єктів господарювання здійснюється контроль за переліченими заходами управління, при цьому для високого рівня ділової активності акцент робиться на ймовірних ризиках і їх недопущенні; для середнього рівня - на ефективності виконання запланованих рішень; для низького - на корегуванні відповідно до ситуації планових заходів із метою підвищення їх дієвості.

Етапи управління діловою активністю промислових підприємств за другим напрямом управління діловою активністю (залежно від стадії економічного розвитку) розкрито в табл. 2.

Таблиця 2. - Сутність етапів управління діловою активністю підприємства залежно від стадії економічного розвитку

Найменування етапів управління	Сутність етапів управління за стадіями економічного розвитку:			
	становлення	розвиток	стабілізація	диверсифікація
1. Формування інформаційної бази щодо стану ділової активності за базовими завданнями управління	- пошук джерел залучення інвестиційних ресурсів; - освоєння виробництва продукції; - створення власної клієнтської бази	- підвищення темпів виробництва продукції; - створення збутової мережі	- укладання договорів із контрагентами на довгостроковий період; - максимальне використання виробничих потужностей	- виробництво нових видів продукції; - пошук нових каналів збуту продукції
2. Визначення критеріїв оптимального стану ділової активності в умовах, що склалися	- позитивне значення чистого грошового потоку	- поступове зростання прибутків	- отримання прийняттого рівня рентабельності	- поступове зростання виручки від реалізації продукції
3. Розробка заходів щодо досягнення оптимального стану ділової активності	- аналіз фінансової стійкості; - аналіз вхідних і вихідних грошових потоків; - аналіз товарних потоків	- оцінка цінової політики на товарному ринку; - оцінка ефективності збуту продукції	- оцінка зменшення постійних витрат за рахунок режиму економії; - оцінка зменшення змінних витрат за рахунок зростання обсягів виробництва	- аналіз конкурентоспроможності нових видів продукції; - аналіз темпів росту виручки від реалізації продукції в динаміці
4. Контроль за реалізацією управлінських рішень	- узгодження обсягів інвестиційних вкладень і результативності діяльності	- постійний моніторинг заходів із розширення обсягів виробництва й збуту продукції	- реагування на фактори, що призводять до порушення стабільності	- корегування виробництва й збуту продукції

Отже, як видно з інформації, що подана в табл. 2, на стадії становлення управління діловою активністю в цілому передбачає такий попередній крок, як інвестування у виробничий процес, що дозволить розпочати випуск продукції та її реалізувати. Оскільки процес інвестування є досить витратним, то за критерій оптимального стану ділової активності пропонується обрати обсяг позитивного чистого грошового потоку, який слід постійно контролювати в процесі реалізації управлінських рішень.

На стадії розвитку головним є отримання прибутків від операційної діяльності, що визначено за критерій оптимального стану ділової активності на цій стадії економічного розвитку. Зростання обсягів виробництва продукції вимагає розширення збуто-

вої мережі, отже, одним із заходів управління діловою активністю визначено оцінку ефективності збуту продукції.

Стабілізація діяльності передбачає збереження досягнутих результатів у перспективі, у зв'язку із чим за критерій оптимального стану ділової активності визначено рівень рентабельності. Управління діловою активністю на цій стадії економічного розвитку вимагає особливо ретельно контролювати вплив негативних факторів, що порушують стабільність фінансово-господарської діяльності.

Диверсифікація діяльності пов'язана в основному з виробництвом нових видів продукції, отже, на цій стадії серед заходів щодо досягнення оптималь-

ного стану ділової активності виділено оцінку конкурентоспроможності продукції та темпів зростання виручки від її реалізації.

Сутність етапів управління діловою активністю

суб'єктів господарювання залежно від макроумов функціонування (за третім напрямом управління діловою активністю в загальній системі управління) наведено в табл. 3.

Таблиця 3. - Сутність етапів управління діловою активністю підприємства залежно від макроумов функціонування

Найменування етапів управління	Сутність етапів управління за періодами:		
	зростання економіки	криза	посткризовий період
1. Формування інформаційної бази щодо стану ділової активності за базовими завданнями управління	- активізація й стимулювання активності діяльності: упровадження інвестиційних проектів, упровадження нововведень	- підтримка ділової активності на допустимому рівні відповідно до умов функціонування	- забезпечення й стимулювання активності діяльності: стабілізація обсягів виробництва й реалізації продукції
2. Визначення критеріїв оптимального стану ділової активності в умовах, що склалися	- стійка платоспроможність; - утримання фінансової стабільності	- задовільний рівень дебіторської й кредиторської заборгованості	- досягнення прибутковості діяльності
3. Розробка заходів щодо досягнення оптимального стану ділової активності	- оцінка потенціалу підприємства; - аналіз змін у зовнішньому середовищі	- аналіз збитків, спричинених економічною й фінансовою кризою; - оцінка нових можливостей ведення бізнесу	- упровадження новітніх зберігаючих технологій; - оновлення виробництва; - досягнення конкурентоспроможності
4. Контроль за реалізацією управлінських рішень	- дотримання досягнутих угод з контрагентами	- узгодження обсягів виробництва й реалізації продукції	- реагування на зміни на світових ринках та всередині галузі

Як підтверджується інформацією в табл. 3, зростання економіки передбачає активізацію ділової активності, що є базовим завданням управління. Оскільки в цей період підприємства несуть витрати з упровадження інноваційних проектів, критеріями оптимального стану ділової активності визначено рівень платоспроможності та фінансової стійкості. У період зростання економіки збільшується кількість угод, які реалізуються, тому важливо контролювати виконання досягнутих домовленостей.

У кризовій ситуації стан ділової активності різко погіршується і заходи із управління нею можна звести до аналізу причин збитків, оцінки нових напрямів діяльності. У цей період важливо контролювати рівень заборгованості як покупців, так і перед постачальниками, що виступає критерієм стану ділової активності. Управлінські рішення мають бути спрямовані на узгодження обсягів виробництва й реалізації продукції, тобто потоки коштів повинні бути синхронними для забезпечення безперервності виробничого процесу.

У період виходу зі стану кризи для забезпечення ділової активності необхідно досягти прибутковості діяльності, при цьому заходи з управління діловою активністю зводяться до оновлення виробництва з метою підвищення конкурентоспроможності. При цьому слід контролювати ситуацію на світових ринках, у державі й галузі.

Висновки

1. Удосконалення управління діловою активністю вимагає нових підходів до прийняття управлінських рішень. Запропонована в роботі система управління діловою активністю враховує рівень ділової активності, стадію економічного розвитку підприємства та періоди макроекономічного функціонування, що дозволяє більш обґрунтовано підійти до вибору напрямку управління та досягти намічених результатів у найкоротші терміни.

2. Поєднання системного підходу до управління діловою активністю в цілому та ситуаційного підходу в процесі обрання напрямку управління за певни-

ми ознаками допоможе підвищити ділову активність промислового підприємства та ефективність фінансово-господарської діяльності в цілому.

3. Забезпечення, активізація й стимулювання ділової активності виступають основними завданнями управління діловою активністю, які сприяють підвищенню результативності операційної діяльності за основними економічними показниками (обсяг виробництва й реалізації продукції, собівартість продукції, рентабельність виробництва й продажу) та показниками, що визначають ефективність інвестицій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Войнаренко М. П. Ділова активність підприємств: проблеми аналізу та оцінки : [монографія] / М. П. Войнаренко, Т. Г. Рзаєва. - Хмельницький : ХНУ, 2008. - 284 с.
2. Післякризовий розвиток економіки України: засади стратегії модернізації / [Я. А. Жаліло, Д. С. Покришка, Я. В. Белінська, Я. В. Бережний та ін.]. - К. : НІСД, 2012. - 144 с.
3. Лыгина Н. И. Аспекты предпринимательства и деловой активности в экономических системах / Н. И. Лыгина, И. Г. Паршутина // Вестник Тамбовского университета. - Сер.: Гуманитарные науки. - 2009. - № 5. - С. 300-307.
4. Нейф Н. М. Методологические подходы к оценке деловой активности предприятия / Н. М. Нейф, Н. А. Дозорова // Вестник Ульяновской государственной сельскохозяйственной академии. - 2011. - № 3. - С. 135-140.
5. Гарасюк О. А. Проблеми щодо сутності поняття "ділова активність підприємства" / О. А. Гарасюк, М. Ю. Ігнатенко // Вісник КТУ. - 2010. - № 22. - С. 62-68.
6. Куриленко Т. П. Теоретичні аспекти визначення ділової активності [Електронний ресурс] / Т. П. Куриленко // Науковий вісник Академії муніципального управління, серія "Економіка" : зб. наук. праць. - К. : АМУ, 2009. - Вип. 6. - Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvam_ekon/2009_6/ZMIST.htm.
7. Марченко О. І. Фінансові аспекти ділової активності / О. І. Марченко // Фінанси України. - 2007. - № 5. - С. 136-143.
8. Дафт Р. Л. Менеджмент / Р. Л. Дафт. - СПб. : Питер, 2001. - 832 с.
9. Друкер Питер Ф. Задачи менеджмента в XXI веке / Питер Ф. Друкер ; [пер. с англ.]. - М. : Вильямс, 2003. - 272 с.

Мешкова Наталья,

ассистент кафедры экономики и управления

Донбасского государственного технического университета, г. Алчевск

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ УПРАВЛЕНИЯ ДЕЛОВОЙ АКТИВНОСТЬЮ ПРОМЫШЛЕННОГО ПРЕДПРИЯТИЯ

В статье предложена система управления деловой активностью промышленного предприятия, предусматривающая три направления в зависимости: от уровня деловой активности, от стадии экономического развития предприятия и от экономической ситуации на мировых рынках, в государстве, отрасли. По каждому из направлений управления (по подсистеме управления) выделены этапы управления и охарактеризована их сущность. Раскрыты основные задачи управления деловой активностью (обеспечение деловой активности, активизация и стимулирование активности) с позиции их влияния на экономическое состояние промышленного предприятия.

Ключевые слова: деловая активность, промышленное предприятие, система управления, обеспечения деловой активности, стимулирование деловой активности, активизация деловой активности.

Meshkova Nataliya,

Assistant of Economics and Management Department,

Alchevsk Branch of Donbas State Technical University

IMPROVEMENT OF BUSINESS ACTIVITY MANAGEMENT AT INDUSTRIAL ENTERPRISES

The article presents the system of management of business activity of industrial enterprises, which has three management directions: depending on the business activity level, depending on the stage of industrial enterprise's economic development, and depending on the economic situation on the world market, in the state and branch. The management directions are examined by the following components: the business activity level - high, average and low; the stages of enterprises' economic development - formation, development, stabilization, diversification; economic situation - period of growth, crisis and post-crisis. There have been determined and defined management stages on each management direction (on management subsystems). The work distinguishes four stages of business activity management: formation of information basis on the state of business activity; definition of criteria of optimal state of business activity in the given conditions; elaboration of measures aimed at achieving the optimal state of business activity; control of realization of managerial decisions.

The main tasks of business activity management (insurance of business activity, its activation and stimulation) have been described from the point of view of their influence on the economic condition of an industrial enterprise. There has been defined that the task on ensuring the business activity state of an enterprise is realized by achieving the pre-crisis development indices and fixing the appropriate positions. The activation of business activity needs reorganization and production modernization to increase competitive advantage; increase of production capacity simultaneously with the development of new supply chains, development of investment resources. Stimulation of business activity presupposes the upgrading of production capacity, search of investment resources for technical re-equipment, production marketing.

Key words: business activity, industrial enterprise, management system, insurance of business activity, stimulation of business activity, activation of business activity.

REFERENCES

1. Voinarenko M. P., Rzaieva T. H. (2008), Business activity of enterprises: problems of analysis and estimation, Khmelnytsky, 284 p.
2. Zhalilo Ya. A., Pokryshka D. S., Belinska Ya. V., Berezhnyi Ya. V. (2012), Aftercrisis development of Ukrainian economy: principles of modernization strategy, Kyiv, 144 p.
3. Lygina N. I., Parshutina I. G. (2009), Aspects of entrepreneurship and business activity in economic systems, *Bulletin of Tambov university*, № 5, pp. 300-307.
4. Neif N. M., Dozorova N. A. (2011), Methodological approaches to the estimation of enterprises' business activity, *Bulletin of Uliansk state agricultural academy*, № 3, pp. 135-140.
5. Harasiuk O. A., Ihnatenko M. Yu. (2010), Questions on the notion 'business activity of an enterprise', *Bulletin of KTU*, № 22, pp. 62-68.
6. Kurylenko T. P. (2009) Theoretic aspects of business activity definition, *Scientific bulletin of academy of municipal administration*, series 'Economics': Coll. of scien. works, Kyiv, Issue 6, available at: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvamu_ekon/2009_6/ZMIST.htm.
7. Marchenko O. I. (2007), Financial aspects of business activity, *Finances of Ukraine*, № 5, pp. 136-143.
8. Daft R. L. (2001), *Management*, Piter, Saint Petersburg, 832 p.
9. Druker Peter F. (2003), *Tasks of management in XXI century*, transl. from eng., Williams, Moscow, 272 p.

© Мешкова Наталья

Надійшла до редакції 30.04.2013

№ 3 (123) травень-червень 2013 р.